

Erik Lindgren

**Något om posten vid
Falun -
Västerdalens -
järnväg**

Posthistorisk skrift 326

Förlagan tillverkad år 1997

Innehåll

	sid
Inledning	3
Olsbacka	7
Aspeboda	7
Bomsarvet	8
Kvarnsveden	8
Repbäcken	10
Bäsna	10
Arvslindan	11
Mockfjärd	11
Dala Floda	15
Björbo	15

Förord

Falun-Västerdalens järnväg kunde den 23 juni 1904 öppnas för allmän trafik på delsträckan mellan Falun och Repbäcken och mellan Repbäcken och Björbo den 11 december 1905.

Det är om posten utmed denna järnväg som jag lämnar information här efter. Det förhållandevis järnvägstäta området gör att det i närheten inte finns eller har funnits mer än en enstaka poststation som jag finner anledning att också beröra i denna berättelse. Men järnvägen byggdes tämligen sent och medförde därför viss ändring av lantpoststationerna.

Jag försöker ge exempel på händelser av varierande slag som belyser problem i relationerna mellan Posten och samhället, Posten och järnvägen eller mellan Posten och dess anställda. När jag lyckats få fram namn på poststationernas föreståndare och uppgifter om vid vilka tidsperioder de arbetat, har jag förmedlat dessa uppgifter. I enstaka fall saknas poststationsföreståndares namn helt. På grund av svårtolkade handstilar kan i andra fall något namn vara felstavat eller felaktigt på annat sätt.

Jag redovisar hur länge de berörda postanstalterna existerade och i de fall de ännu finns, nämner jag något om deras nuvarande status. För järnvägspoststationerna lämnas namn på dem som formellt hade ansvaret för postservice, även om själva sysslan kanske i flertalet fall överläts på annan i järnvägens tjänst.

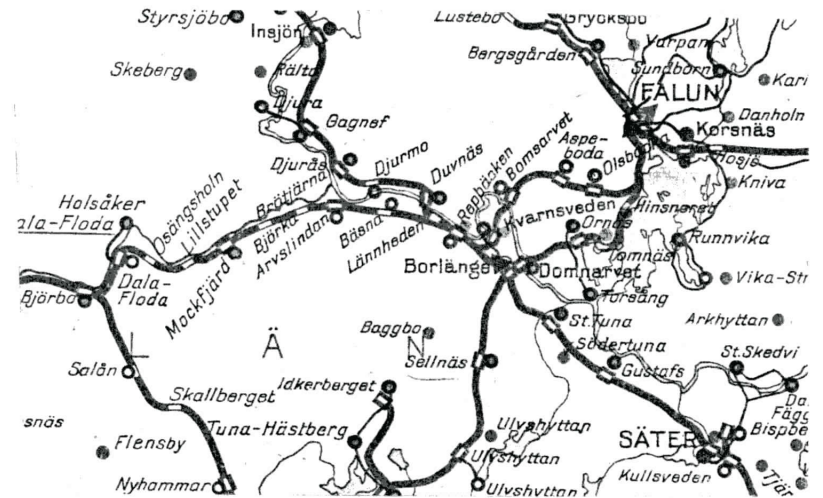
Vissa uppgifter har jag hämtat ur Svenska Järnvägsklubbens "Järnvägsdata" (ISBN 91-85098-71-X). I citat har jag moderniserat stavningen men inte gjort några ingrepp i texten. Även orternas namn återges i modern stavning. De olika stationerna återges i den ordning som de skulle komma vid en tänkt resa med järnvägen från Falun till Björbo.

Jag lämnar inte uppgifter om förvaltningspostkontoret i Falun. Där har någon förening av tjänster i post och järnväg inte förekommit och postkontoret är av sådan dignitet att de kräver sina särskilda redovisningar. Vad gäller Falun hänvisar jag till den utmärkta boken "Falu-Bygdens Posthistoria" av Bertil Lundén och Lars-Erik Lundin, utgiven i februari 1988.

Växjö den 14 april 1997

Erik Lindgren

Inledning

Bilden ovan är hämtad ur 1939 års post-, järnvägs- och telekarta. Den täcker med god marginal området för den ca 70 km långa järnvägen mellan Falun och Björbo med bara ett tiotal mellanliggande stationer. Närheten av Södra Dalarnes järnväg ger kanske ett missvisande intryck. Nordsidan av älven följdes på en sträcka mellan Borlänge och Djurås av en del av Södra Dalarnes Järnväg, medan "vår järnväg" gick söder om älven på motsvarande sträcka mellan Kvarnsveden och Arvslindan. En kartbild i liten skala ger därför intryck av att stationerna låg tätt inpå varandra, men älven utgjorde i sig själv en besvärande gräns som motiverade post-service på ömse sidor.

Låt oss lämna järnvägen på nordsidan av älven därhän, eftersom den kommit till i en rejäl tidskillnad i förhållande till "vår järnväg". När delsträckan mellan Falun och Repbäcken kunde öppnas för allmän trafik den 23 juni 1904, hade kontakterna mellan poststyrelsen och postinspektionen å ena sidan och järnvägsbolaget å andra sidan fortgått så att postföring kunde börja samtidigt med tågstarten och därmed också samordnas med ändringar av postföring på landsväg.

I postens cirkulär kungjordes förändringen bland annat på det sätt som framgår av de båda illustrationerna nedan, den nedersta i huvudcirkuläret och den översta i det bihang som kallades "Järnvägsposter M.M."

Falun—Repbäcken.

(Från och med den 23 juni 1904.)

Plk. 337	Tåg 63.	Km.		
	5 ⁰	—	<i>Falun</i> 327, 343	9 ⁴⁰
	5 ⁵⁴	15	<i>Aspeboda</i>	8 ⁵²
	6 ¹⁸	21	<i>Bomsarfvat</i>	8 ³¹
	6 ⁴⁵	26	<i>Kvarnsveden</i>	8 ¹²
	6 ⁵³	29	<i>Repbäcken</i> 341	7 ⁵⁰
				Tåg 64. Plk. 337

KUNGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

1904. CIRKULÄR. N^R XXXIV.

47.

Kungörelse,

angående öppnande af poststationer.

Innevarande dag, då bansträckan Falun—Repbäcken af Falun—Västerdalarnes järnväg upplåtes för allmän trafik, öppnas poststation vid en hvar af de å nämnda bansträcka belägna trafikstationerna *Aspeboda*, *Bomsarfvat*, *Kvarnsveden* och *Repbäcken* inom Kopparbergs län. Stockholm, af Kungl. Generalpoststyrelsen, den 23 juni 1904.

E. VON KRUSENSTJERNA.

o. f.
Gustaf Kihlmark.

Det skulle bara dröja halvtannat år efter tågstarten den 23 juni 1905 innan den andra hälften av järnvägen blev klar att öppnas för allmän trafik, nämligen den 41 km långa sträckan mellan Repbäcken och Björbo den 11 december 1905. Även detta kungjordes på sedvanligt sätt i postens cirkulär. Med en blick på kopian nedan av detta ser man i sista stycket att poststationen Mockfjärd blev indragen, medan det i stycket ovanför står att en poststation öppnades i Mockfjärd. Detta var länge det vanliga sättet att ange att en lantpoststation flyttades till den närliggande järnvägsstationen. Vissa inventarier och förbrukningsartiklar kunde användas fortsättningsvis i järnvägsstationen, om det inte blev någon namnändring. Det rörde sig om datumstämpel med sifferlåda, sigill och olika försändelseetiketter m m.

Med början på sid 7 berättas om posten på de olika platserna i den ordning de kommer vid en tänkt resa från Falun till Björbo. Postkontoret i Falun lämnar jag dock därhän enligt uppgifter i förordet.

KUNGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

1905. CIRKULÄR. N^R XLIV.

79.

Kungörelse,

angående dels öppnandet af nya poststationer, dels indragning af nuvarande poststationen Mockfjärd.

Den 11 innevarande månad, då bandelen Repbäcken—Björbo af Falun—Västerdalarnes järnväg för allmän trafik upplåtes, öppnas poststation vid en hvar af de å nämnda bandel belägna trafikstationerna *Arfslindan*, *Mockfjärd* och *Dala-Floda* inom Kopparbergs län.

Samtidigt indrages däremot den nuvarande inom samma län belägna poststationen *Mockfjärd*. Stockholm, af Kungl. Generalpoststyrelsen, den 9 december 1905.

E. VON KRUSENSTJERNA.

Olsbacka

1904-12-01--1959-08-31

Som framgår av reproduktionen på sid 4 fanns Olsbacka inte med bland de stationer som öppnades i samband med tågstarten. Det fanns inte heller någon järnvägsstation med det namnet men däremot en hållplats med namnet Åkern. Kontakterna mellan poststyrelsen och järnvägsbolaget hade inte omfattat någon poststation där, men det var berörd befolkning inte nöjd med. Efter framställning gick poststyrelsen med på att öppna en poststation den 1 december 1904 med järnvägens stationsmästare Olof Stumsner som ansvarig för postgöromålen. Poststationen kunde dock inte få namnet Åkern, eftersom det fanns en lantpoststation i Småland med namnet Åker.

Nu blev det ett regeringsärende av den önskade ändringen, för Kungl.Maj:t hade tidigare fastställt namnen på stationerna utmed banan. Valet föll på Olsbacka, som en egendom i stationens närhet benämndes.

Olof Stumsner följdes redan 1905 av Gustaf Åsbrink som fanns på plats i tre år. Fram till avslutningsperioden med Elin Mases mellan 1949 och 1959 efter ett års vakans utan fast tjänsteinnehavare ansvarade följande järnvägsanställda på ordinarie tjänst för poststationen: Carl August Bülow (1908-1911), Carl Eriksson (1911-1916), J G Åsberg (1916-1920), Anders Andersson (1920-1925), K R Sundberg (1926-1929), G E Andersson (1929-1935) och Hanna Olsson (1935-1947). Poststationen drogs in vid nedläggningen av järnvägssträckan med augusti månads utgång 1959.

1904-06-23--1959-08-31

Aspeboda

Befolkningen i trakten av Aspeboda hade haft postservice genom lantbrevbäring från Borlänge under ca 20 år, innan järnvägen byggdes. Med tågstarten den 26 juni 1904 byttes lantbrevbäraren ut mot en fast poststation i järnvägsstationen, där stationsföreståndaren Oscar Arvid Lundegren tog ansvar för posten under en femårsperiod. Andra järnvägsmän hade samma uppgift fram till poststationens nedläggning med augusti månads utgång 1959, nämligen Adolf Leonard Wallberg (1909-1914), Erik August Norén (1914-1926), Johan August Wenngren (1927-1929), K L Ekvall (1929-1934), L H Larsson (1934-1953), S A Thalén (1953-1954) och Fritz Harry Pettersson (1955-1959).

1904-06-23--1959-08-31

Bomsarvet

Under vår tänkta färd på en sedan 1959 nerlagd bana kommer vi härnäst till Bomsarvet, som också fick en järnvägsstation med tågstarten den 23 juni 1904. Stationsföreståndaren Johan Algot Ehrnström fick från början ta ansvar för posten med 240 kr i årsarvode för denna del av arbetsinsatsen. Det höjdes till 300 kr lagom till att Johan Alfred Brattström tog över. När denne förflyttades till Fu 1913, övertog Gustaf Samuel Hedström poststationen under den närmaste treårsperioden och därefter ansvarade följande järnvägs-anställda för posten till nedläggningen av trafiken på bandelen med augusti månads utgång 1959: Bror Gabriel Hedblom (1916-1926), Per Ragnar Englund (1926-1929), G A Wignell (1929-1938), Anna Elisabet Molin (1938-1954) och Olga Elisabet Hansson (1954-1959).

1904-06-23--

Namn Borlänge 6 från 1970-05-03

Kvarnsveden

Tidtabell och kungörelse på sid 4 visar att även Kvarnsveden fick en järnvägspoststation med tågstarten den 23 juni 1904. Stationsföreståndaren Olof Alfred Lundgren fick ta ansvar för posten från början. En vikarie fick plötsligt rycka in för honom i slutet på maj 1915 och uppehålla befattningen till den 17 juni, då Lundgren fick förflyttning till Korsån. Hans ordinarie efterträdare blev Carl Erik Hedlund. Det var inte bara ökad trafik som bidrog till att man under hans tid började ge fastare planer åt tanken att skilja post och järnväg åt utan mera det faktum att stationen låg illa till för det största kundunderlaget i samhällets centrum.

Skilsmässan genomfördes med 1919 års ingång, men det var ändå en Hedlund som under den första tiden efter flyttningen fick fortsätta att svinga datumstämpeln, nämligen Margareta Kristina Hedlund. Hon efterträddes samma år av Agnes Pers, som med nära 30 års tjänstgöring blev mer eller mindre en legend i samhället.

Poststationen höjdes till postexpedition den 1 mars 1948 och som chef med titeln stationsmästare antogs Baltzar Ahlén, följd 1951 av Karin Johansson.

Hon fick uppleva postexpeditionens namnändring till **Borlänge 6** den 4 maj 1970 samt sju år senare en för landet generell omorganisation som bl a medförde termen lokalpostkontor för postexpeditionen. Hennes efterträdare Mats Isaksson 1980 var med om slopanDET av prefixet lokal vid 1986 års ingång.

Efter divisionalisering och andra 1990-talets finesser fick resultatområdeschefen Arne Isacsson ta det yttersta ansvaret för service till kunderna i bl a Kvarnsveden.

Jag har valt att komplettera detta avsnitt med ett urklipp ur Borlänge Tidning den 16 juni 1984 som ett exempel på att det en gång fanns litet mänskligt tänkande inom posten på sina håll. Att 80-årsdagen av postens tillblivelse inte angavs alldeles korrekt i tidningen blundar vi för.

Den 13 juni 1904 inträffade en märkesdag i Kvarnsveden. Denna dag fick Bruket sitt första postkontor. I dag Borlänge 6. Verksamheten har utvecklats. I augusti i år till heldagsöppet.

När Borlänge 6 fyllde 80 år den 13 juni 1984 skulle högtidsdagen firas på något sätt. Man kom fram till att kontoret skulle uppvakta en 80-åring i dess kundkrets.

Tillförordnade postmästaren och kassören Kerstin Jacobsson vid Borlänge 6 kom till

Åkershem på fredagen, till Dagny Bergström.

I många år, hur många år kan Dagny Bergström inte säga, har hon varit en trogen kund till posten.

Mer personligt

Dagny Bergström kände sig litet trött denna fredag och låg till sängs när postverket kom. Med biträdes hjälp var Dagny Bergström strax klar för uppvaktning.

Det blir mer den 17 juni 1984. Denna dag fyller Dagny Bergström 80 år. Postverkets besök var välkommet:

— Det här var trevligt!

Det är ett genomgående drag i samhällsutvecklingen, att ju

större något är finns risk för operonliga relationer människor emellan. Denna risk löper också posten.

Uppvaktningen av Dagny Bergström får ses som ett led i postverkets strävan till mer personliga relationer mellan kund och personal.

— Vi skall bli mer mänskliga och mindre byråkratiska, uppger Inger Boman, kassasäljledare i borlångeregionen.

— Postverket har också börjat marknadsföra sig, berättar Inger Boman, när uppvaktningen av kunden Dagny Bergström på Åkershem avslutats med tack till trogen kund med krukväxt "som skall ha mycket sol".

TORUN I. HELLBERG

1904-06-23--1966-09-30

Repbäcken

Efter att ha snuddat vid Borlänge följer vi spåret västerut och kommer till ändpunkten för den först färdiga bandelen av Falun - Västerdalarnes järnväg, nämligen Repbäcken. Med tågstarten öppnades där den 23 juni 1904 en järnvägspoststation. Men tågtrafiken var inte någon nyhet, för en järnvägsstation hade funnits under omkring 20 år i Repbäcken, dock utan att dess föreståndare haft med post att göra.

Stationen låg nämligen utmed Södra Dalarnes järnväg som i sin färdiga sträckning kom att förbinda Borlänge med Rättvik. Den 23 juni 1904 öppnades en poststation i Repbäckens stationshus och där fick järnvägens stationsföreståndare Lars Johan Norlén ta sig an postgöromålen tills Per Gustaf Åsbrink tog över 1907 och kom att bli platsen trogen till 1934. Då gjorde Ernst Wallstén ett kort inlägg och efter denne svarade följande järnvägsmän för att postservicen fungerade: Eric Gustaf Linder (1934-1937), Carl Gustaf Norlén (1938-1941), Gustaf Andreas Broman (1941-1948), Einar Theodor Blomgren (1948-1951) och därefter Gunnar Lindqvist.

Den sistnämnde slapp vara med om nedläggning av poststationen vid augusti månads utgång 1959, när tågtrafiken upphörde. Posten slog inte igen utan fick vara kvar i stationshuset. Ett personligt avtal slöts mellan postverket och Gunnar Lindqvist. När han slutade 1961, skrevs ett nytt avtal med Folke Johansson, vilket gällde till poststationens indragning med september månads utgång 1966.

Kunderna anknöts till en lantbrevbäringslinje från Borlänge, vilken också betjänade bortomliggande Bäsna och mellanliggande byar, däribland Lännheden.

1937-12-01--1966-09-30

Bäsna

I Bäsna öppnades en hållplats samtidigt med tågstarten på delsträckan Repbäcken-Björbo men det skulle dröja mer än 30 år innan någon poststation inrättades. Den kunde inte inrymmas i hållplatsen utan förlades till platsvakten Sigurd Falks gård. Han fick ett personligt avtal med postverket och var dess föreståndare till 1948, då hans syster Svea Falk tog över. Själv blev Sigurd då poststationsföreståndare i Mockfjärd.

Svea Falk efterträddes av Lena Larsson (1957-1962) och Brita Malm (1962-1966). Poststationen drogs in samtidigt med den i Repbäcken den 30 september 1966. Lantbrevbäringen från Borlänge förstärktes av ett postombud i Svahns affär fram till och med juni 1978.

1905-12-11--1966-09-30

Arvslindan

Med tågstarten på delsträckan Repbäcken Björbo inrättades en järnvägspoststation i Arvslindan. Enligt gällande huvudavtal sköttes den av järnvägens personal. Den drogs in med september månads utgång 1966.

På vår fortsatta färd mot väster kommer vi till ett område som inte var helt utan postservice före järnvägens tillkomst. Där fanns nämligen två lantpoststationer, Mockfjärd och Holsåker samt litet längre västerut, strax bortom Björbo, till och med ett förvaltningspostkontor i Nås. Strax norr om Arvslindan hade mellan 1831 och 1884 legat ett postkontor i Gagnef men därefter detroniserat till en järnvägspoststation.

1884-12-01--

Mockfjärd

Mockfjärd var en av de socknar som ansåg sig förbigångna när kronobrevbäringsreformen genomfördes i Kopparbergs län. Det missnöje som började gro blev fäst på papper genom det protokoll som fördes vid kommunalstämman den 5 juli 1874. I ett utdrag av detta heter det bl a följande i andra paragrafen:

"Då, i anledning av kronobrevbärings indragning en mängd nya poststationer vid detta års början överallt i riket inrättades, och däribland även i flera församlingar inom detta län, såsom Djura kapellförsamling, Åhls och Sollerö församlingar m fl, de nyss nämnda församlingarna, belägna blott en halv, tre fjärdedels och en mil från närmaste postexpedition eller kontor, har man med allt skäl frågat, varför förslag icke blivit av vederbörande framställt om poststations inrättande även i Mockfjärds kapellförsamling, som ligger

en och en halv mil från närmaste postanstalt, Gagnefs postexpedition. Genom folkets utvandring till stort antal årligen på arbete å ofta avlägsna orter är brevväxlingen vida större än inom någon av här ovan omnämnda församlingar, vilka blivit med poststation hugnade".

Andra skäl, t ex väntad ökning av brevväxlingen, anfördes för att motivera behovet av en poststation. Den följaktliga framställningen vann inte gehör i poststyrelsen och frågan togs upp på nytt vid kommunalstämman i sockenstugan den 29 november 1874. Därvid meddelades att

"den upplysning vunnits, att avslaget egentligen grundade sig på den av vederbörande uttalade åsikten, att en poststation här icke vore för kronopostens fortkomst behöflig och därför förklarade sig sockenmännen vilja ingå till Kungl. Poststyrelsen med en förnyad framställning i samma syfte som den förra, åtföljd av en belysning av det närvarande sättet för kronopostens hitbefordran, varigenom bemänte styrelse kan komma i tillfälle att själv pröva den ifrågasatta poststationens behöflighet eller obehöflighet för det uppgivna ändamålet".

Poststyrelsens avslag hade bland annat grundats på länsstyrelsens uttalande den 5 oktober 1874,

"att byn Nordanholen, där poststationen skulle förläggas och varest gästgiveri finnes inrättat, ligger invid postlinjen Gagnef-Malung 1 1/16 dels mil ifrån Komtillmåtta gästgivaregård, 1 9/16 dels mil från Gagnefs postexpedition samt 1 1/8 dels mil från Fioda poststation; och

att, vad angår den föreslagna personens, handlanden F N Nordmark, lämplighet såsom poststationsföreståndare, Konungens Befallningshavande, enär Nordmark helt nyligen kommit till orten, icke varit i tillfälle att i berörde avseende skaffa sig säker upplysning.

Beträffande åter behöfligheten av den ifrågasatta stationen, så och då vederbörande kronofogde upplyst, att inrättande av poststation i Nordanholen icke är i och för kronopostens fortkomst till kapellagets kyrka erforderlig, anser sig Konungens Befallningshavande sakna anledning att till ifrågavarande ansökningen tillstyrka bifall".

Det blev nu ytterligare ett försök utan resultat och vid kommunalstämman den 4 juli 1875 fördes ärendet åter upp på agendan. Stämmans ordförande, kyrkvärden Lars Oscar Andersson, fick uppdraget att ingå till länsstyrelsen med en ödmjuk anhållan om dess förord hos poststyrelsen för att få bifall.

Länsstyrelsen vände sig i sin tur till postkontoret i Gagnef, varifrån vissa statistiska uppgifter om brevtrafiken lämnades. Det var inte mycket att hurra för, särskilt som länsmannen S J Ekeröth hade uttalat sig negativt om behovet av en poststation. Med det dystra utfallet behandlades frågan åter på kommunalstämman den 10 oktober 1875. Även stämman den 14 november 1875 tog upp frågan men slutet på det mycket omfattande ärendet blev att frågan om en poststation i Mockfjärd inte föranledde någon åtgärd av poststyrelsen. Det skulle gå nio år innan man äntligen fick framgång i sina strävanden.

Kommunalstämman med Mockfjärds församling den 25 maj 1884 utsåg sin ordförande Lars Larsson i Nordanholen, handlanden K M Mattsson i Ersholm och pastor Petrus Pettersson att ansöka hos poststyrelsen om att få en poststation.

När de fullgjorde sitt uppdrag, tryckte de på att en stor del av församlingens närmare 1700 personer vistades under en längre tid av året på annan ort för att få arbetsförtjänst. Den omfattande korrespondens, som dessa personer hade med hemmavarande anförvanter, måste förmedlas av postkontoret i Gagnef genom lösväskor.

Detta medförde olägenheter särskilt i fråga om värdepost. Denna måste kvitteras i förväg på utsända avier och först därefter skickas från postkontoret med lösväskan följande postdag. Det fanns försändelser som inte tålde en sådan försening, t ex medicin. Petitionärerna anförde också att oginhet från postmästaren i Gagnef vållade den korresponderande allmänheten olägenheter.

I Gagnef gick G W af Zellén på sitt sista år som postmästare. Han fick tillfälle att uttala sig under det följande remissförfarandet och gav krassa synpunkter på de bortavaranades möjligheter till korrespondens med hemmavarande anförvanter:

"Det av sökandena anförda förhållandet, att av den inom kapellaget mantalsskrivna befolkningen en stor del har sitt arbete å annan ort, än den där de är mantalsskrivna, innebär ingen skyldighet för den övriga delen av landet - härvid representerat av svenska postverket - att avlöna särskild postbetjäning i och för utdelande av dit ankommande brev".

af Zellén menade också att en stor del av befolkningen saknade tillräcklig kunskap i skrivning och inte kunde utnyttja postverket: *"Tillväxt i trafik följer ej av förökad antal postanstalter utan av ökade behov, som medföljer den s k civilisationen, vari undertecknad ej under sin tjänstetid härstädes märkt någon tillväxt hos befolkningen".*

Han påstod sig ha tillhandagått allmänheten så långt författningarna medgav, men han kunde inte inse behovet av en poststation i Mockfjärd. Huvudskälet kan ha varit viss oro för att postkontoret skulle få lägre omsättning vid tillkomsten av en poststation. Han var väl då inte medveten om att järnvägen skulle medföra utbyte av postkontoret i Gagnef mot en järnvägsstation och att hans förflyttning till Orust var nära förestående. Men han hyste agg till den person som hade föreslagits bli föreståndare för den önskade poststationen i Mockfjärd, handlanden K M Mattsson, och skrev:

"Skulle oaktat postförvaltarens avstyrkande, Kungl. Generalpoststyrelsen besluta att inrätta den begärda poststationen, torde vid valet av föreståndare tagas i betraktande, att en kvinna med bildning, som helt och hållet ägnar sig därför, är tjänligare än en lanthandlare utan de första grunderna till skolbildning och som säkerligen dessutom kommer att fortfara med sina resor med fågel till Stockholm samt anförtro göromålen åt ett biträde".

Länsstyrelsen uttalade sig emellertid för en poststation och mot postmästare af Zelléns avstyrkande beslöt poststyrelsen att en sådan skulle öppnas med december månads ingång 1884 vid Nordanholens skjutsstation.

Elisabeth Ringerson antogs till föreståndare. Hon följdes den 1 juli 1886 av hantverkaren Fredric Wilhelm Nordmark, som fick finna sig i att se sin poststation indragen den 10 december 1905. Då flyttades poststationen till järnvägsstationen. Under en lång period ansvarade järnvägsbefälet sålunda för samhällets postservice, men ökande trafik bidrog till skilsmässa, lagom för att befattningen som poststationsföreståndare i Bäsna kunde överlåtas till en ny innehavare.

Poststationsföreståndare Sigurd Melker Falk, som sålunda flyttade från Bäsna 1948, fick uppleva att poststationen höjdes till en postexpedition den 1 oktober 1952, varvid han fick titeln stationsmästare. Ny terminologi och en för hela landet generell omorganisation medförde att postexpeditionen blev (lokal)postkontor 1977. Det övertogs 1980 av Birgit Sjöberg, som fick ta ansvar för service till omkring 1900 hushåll med postadress Mockfjärd, Dala-Floda och Björbo.

1905-12-11--1961-03-31

Dala Floda

En järnvägsstation med namnet Dala Floda öppnades den 11 december 1905 med stationsmästaren Johan Emil Sporre som föreståndare. Hans ordinarie efterträdare blev från oktober 1906 Johan Emanuel Johansson, som i sin tur lämnade över den 1 juli 1911 till Carl August Arvid Bülow.

Finessen att stava Dala-Floda med eller utan bindestreck har jag berört i posthistorisk skrift nr 19, *"Ortnamns-revision 1939"*. Då tillämpade regler för bildandet av sammansatta ortnamn var följande: *"Om förleden utgörs av namnet på ett landskap, ett län, ett härad eller en kommun och har tydlig genitivform, förenas det ej med huvudordet medelst bindestreck, t ex Närkes Lillkyrka. I andra fall används bindestreck, t ex Dala-Floda, Norsjö-Vallen"*.

Från den 15 maj 1939 stavades poststationens namn Dala-Floda i konsekvens med denna regel. Järnvägsstationen drogs in med mars månads utgång 1961 och från 1962 års ingång gavs namnet åt den lantpoststation som hade kallats Holsåker under perioden november 1879 - december 1961 (posthistorisk skrift 264).

1900-07-01

Björbo

Vi har nått slutpunkten för vår tänkta färd från Falun, nämligen Björbo. Där fanns redan en poststation sedan den 1 juli 1900. Även tidigare hade det funnits en viss form av postservice i dess närhet. Ett stort antal personer enade sig i december 1870 om ett brev till poststyrelsen med anhållan att en brevlåda skulle sättas upp *"i Björbo Gästgivaregård, där föreståndaren, landstingsmannen m m Eljas Olof Persson lovat att under postmästarens i Gagnef tillsyn, på det sätt och på de villkor som av Kungl. General-Poststyrelsen föreskrivas och bestämmas, nämnde postlåda noggrant vårda och sköta"*.

Poststyrelsen remitterade skrivelsen till postkontoret i Gagnef och postexpeditionen i Nås för yttrande, var för sig. Samtidigt förelåg ett brev i länsstyrelsen från åtskilliga korrespondenter i området med önskan om bättre postgång.

Tf postmästare C S Lidman i Gagnef ansåg "inte skäligt" tillstyrka ansökan och postmästare Nils Silfverskjöld i Nås avstyrkte helt och hållet, varefter poststyrelsen tillskrev länsstyrelsen. Ärendet kopplades samman med den större frågan om bättre postförbindelser för befolkningen i bl a Grangärde församling. Denna ligger utanför det geografiska området som är föremål för denna skrift, varför frågan lämnas därhän. Ett avtal tecknades emellertid om postvård i Björbo för den post som utväxlades mellan olika postförare vid icke sammanfallande tidpunkter. Denna uppgift ålades gästgivaren Elias Olof Persson med en ersättning av 25 kr årligen.

En poststation skulle emellertid så småningom komma att inrättas i Björbo. Upprinnelsen var den gången ett brev från handlanden E G Forslund den 17 februari 1899 till poststyrelsen. Han skrev bl a:

"Vi ha ju en mil till Holsåkers poststation och nu är snart järnvägsarbetarna med dess förmån här och då blir även stort obehag".

Poststyrelsen remitterade ärendet till postinspektionen, varefter följde behandling i vanlig ordning av underinstanser. Poststationsföreståndare F G Renström i Holsåker ansåg Björbo vara i behov av en poststation och intygade E G Forslunds lämplighet som föreståndare. Forslund var medveten om detta och skrev den 12 februari 1900 till poststyrelsen, att det erbjudande han tidigare lämnat om att förestå poststationen för 150 kr om året, bara gällde under första året.

Postmästaren i Borlänge föreslog postinspektionen med *"egen kännedom om den i allmänhet burgna befolkningens i Björbo rätt stora by behov av att inom sin by hava poststation att sådan inrättas där, försåvitt den kan, under 3 å 4 år eller till dess järnvägsstation möjligen är anlagd på platsen ifråga, skötas för föreslagna 150 kronor eller högst 200 kr, framhållande att då järnvägsarbetarna å den under byggnad varande linjen Ängelsberg-Vansbro fortskridit till de öde trakterna 1½ mil nära Björbo, kommer nämnde behov säkerligen att ökas i hög grad, ju högre ju mer de närma sig Björbo och avlägsna sig från Grangärde poststation, som är belägen 3 mil från Björbo".*

Kronofogden ansåg på förfrågan att poststationen var behövlig och att sökanden Forslund var fullt lämplig som föreståndare. Postinspektionen kunde redovisa ärendet till poststyrelsen den 28 maj 1900 och hemställde om poststyrelsens beslut att poststationen skulle öppnas den 1 juli 1900 *"inom den invid postlinjen Djurås-Vansbro belägna Björbo by"* och att Forslund skulle antas till föreståndare enligt ett kontrakt som gällde till utgången av 1901. Poststyrelsen biföll framställningen.

Det blev skifte på befattningen, när kontraktstiden löpte ut, eftersom Forslund ville ha mer betalt än postverkets representanter fann skäligt. Fjärdingsmannen Bäck Olof Larsson utsågs till föreståndare enligt poststyrelsens beslut den 25 oktober 1901. Han följdes av Carl Johan Gustaf Reinholdson (1903-1905). Poststationen flyttades inte till järnvägsstationen när tågen började gå. Efter Reinholdson tog Johan Carl Johansson vid (1905-1906), Henrik Eugen Öhrwall (1906-1909) och från 1909 Carl August Rosén. Bland senare föreståndare fanns Eric Erkers, anställd från april 1954.

Poststationen skulle "i modern tid" bli en av de första i Dalarna som organiserades enligt tankarna i projekt *"nät 92"*. Den 24 maj 1993 flyttades postkontoret, som den formella termen var sedan 1986, till konsumbutiken, där butiksföreståndare Carl Alvar Wiklund fick överta ansvaret.